

სოფლის მეურნეობის მდგრადი და ინოვაციური განვითარების ხელშეწყობა (ისრაელის გამოცდილება)

თამარ ხმალაძე
სტუ-ს დოქტორანტი

SUPPORT SUSTAINABLE AND INNOVATIVE DEVELOPMENT OF AGRICULTURE (EXPERIENCE OF ISRAEL)

Tamar Khmaladze

PHD student of Georgian Technical University

RESUME

The United Nations forecasts that the global population will reach more than nine billion by 2050. To feed everyone, food production will have to increase by 70 percent. For this purposes it is necessary to develop innovative technologies.

Israel, as a country, was able to take the lead role in the process of developing and implementing modern technologies.

Israel is characterized by the following: provision of regular supply of agricultural products, search and expansion of existing new markets, finding grants to produce ecologically clean products, development of infrastructure and enterprises in agriculture, development of tourism and agrotourism. Improvement of social conditions and living standards, awareness raising in innovation and entrepreneurship

Israel is a country that has developed technology with other modern technologies, such as the Hydroponic System, which means producing the product on the water without soil, and then exporting it to foreign countries.

საკვანძო სიტყვები: ინოვაცია; ინოვაციური სისტემა; კიბუცი; მოშავი; მდგრადი განვითარება

* * * *

გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის პროგნოზით მსოფლიოში 2050 წლისათვის მოსახლეობის რაოდენობა მიაღწევს 9 მლრ-ზე მეტ ადამიანს, მათი საკვები პროდუქტებით უზრუნველყოფა მოითხოვს პროდუქციის წარმოების ამჟამინდელი დონის 70%-ით ზრადს, რაც შესაძლებელია მიღწეულ იქნას სოფლის მეურნეობის ინტენსიური განვითარებით ინოვაციური ტექნოლოგიების დანერგვის ბაზაზე.

ინოვაცია ეს არის პროცესი, რომლის საშუალებითაც ინდივიდუალური ორგანიზაციები აწარმოებენ პროდუქციას, გასწევენ მომსახურებას და ზრდიან კონკურენტუნარიანობას ბაზარზე. უფრო კონკრეტულად, ინოვაცია არის ახალი ცოდნის გამოყენება საწარმოო პროცესები ორგანიზების მიზნით.

ინოვაცია არის პროდუქციის (საქონლის ან მომსახურების) ახალი პროცესების, მარკეტინგისა და ორგანიზაციულ მეთოდებში რაიმე ახალის ან გაუმჯობესებულის (ტექნოლოგია თუ სხვა რამ)

განხორციელება.

ინოვაციური სისტემა ეს არის ორგანიზაციების, საწარმოებისა და კერძო სუბიექტების ქსელი, რომლების ორიენტირებულია ახალი პროდუქტების, ახალი პროცესების და ორგანიზაციების ახალი ფორმების დანერგვაზე, იმ ინსტიტუტთან ერთად, რომლებიც გავლენას ახდენენ თავიანთ ქმედებებზე და საქმიანობაზე. ეს ნიშნავს იდეების, ცოდნისა და პრაქტიკის გამოყენებას, რომლებიც ახალი კონცეფციების შექმნის მიზნით ქმნის დადებით ცვლილებებს.

აუცილებელია სოფლის მეურნეობის იმ პოტენციალის კარგად გაცნობიერება, რომელსაც შეუძლია ინოვაციური და მდგრადი გადაწყვეტილებების შემოთავაზება ისეთ მიმდინარე და სამომავლო გამოწვევების დასაძლევად, როგორცაა ეკონომიკური კეთილდღეობა, სასურსათო უსაფრთხოება, კლიმატის ცვლილება, რესურსების მართვა და სოციალური ჩართულობა.

ინოვაციური ტექნოლოგიების განვითარების თვლსაზრისით მნიშვნელოვანია ისრაელის გამოცდილება სოფლის მეურნეობის სფეროში.

ისრაელის მთლიანი ფართობია 20.770 კმ², სადაც მოსახლეობის რაოდენობა შეადგენს 8 მლნ-ს, რაც შეეხება აგროსექტორის მახასიათებლებს, სოფლად ცხოვრობს მოსახლეობის 8.3% (640000 მცხოვრები) სულ ქვეყანაში არის 915 სასოფლო გაერთიანება, სასოფლო დასახლებები მოიცავს „კიბუცს“ (KIBUTZ) - კოლექტიურ გაერთიანებებს და „მოშავს“ (MOSHAV) - კოოპერატიულ გაერთიანებებს. „კიბუცი“ წარმოადგენს კოლექტიურ გაერთიანებას, რომელსაც ქონება და წარმოების საშუალებები (პროდუქცია) აქვს საერთო. კომუნალური გადაწყვეტილებები მიიღება გაერთიანებული საზოგადოების მიერ (გენერალური ანსამბლეა). 1909 წელს ჩამოყალიბდა პირველი „კიბუცი“, სულ ქვეყანაში მოქმედებს 266 კიბუცი.

„მოშავი“ წარმოადგენს კოოპერატიულ გაერთიანებას, სადაც თითოეული ფერმერი ფლობს სახლს და მის ფერმას. ჩ გადაწყვეტილებები მიიღება ოჯახის დონეზე, რაც შეეხება მარკეტინგს, შექმნის წყაროებს და მომსახურებას გადაწყვეტილებები მიიღება თემის (გაერთიანების) დონეზე.

ისრაელს სოფლის მეურნეობის მიმართულებით გააჩნია მნიშვნელოვანი უპირატესობები:

- მრავალფეროვნება აგროკლიმატურ რეგიონებში;
- განათლების მაღალი დონე;
- განვითარებული მხარდაჭერის (ხელშეწყობის) სისტემა;
- ინოვაცია (წამყვანი როლი თანამედროვე ტექნოლოგიებში)



„კიბუცი“



„მოშავი“

მას ასევე უპირატესობებთან ერთად გააჩნია ძირითადი შეზღუდვები:

- ნიადაგი
- წყალი

მიუხედავად არსებული შეზღუდვებისა ქვეყანამ შეძლო მონიხვე როლის დაკავება თანამედროვე ტექნოლოგიების შემუშავებისა და დანერგვის პროცესში.

ისრაელის სოფლის მეურნეობა და მდგრადი განვითარება მოიცავს მნიშვნელოვან საკითხებს. კერძოდ, მთავრობის გადაწყვეტილების შესაბამისად შემუშავებულია მდგრადი განვითარების გეგმები. მდგრადი განვითარება მოიცავს სამ ძირითად მიზანს ისრაელის სოფლის მეურნეობაში. ეკოლოგიური გარემოს ხელშეწყობას სოფლის მეურნეობისა და სოფლის განვითარებისათვის. იმისათვის, რომ შენარჩუნებული (დაცული) იქნას ბიომრავალფეროვნება, წყლის რესურსები და ნიადაგი, ასევე ეროვნული და საერთაშორისო (ბიომრავალფეროვნების, კლიმატის ცვლილების, გაუდაბნოების, მცენარეთა დაცვის და სხვა) ხელშეკრულებებით ნაკისრი ვალდებულებების შესრულებას.

ისრაელს სოფლის მეურნეობის მიმართულებით დაგეგმილი აქვს განახორციელოს შემდეგი სახის პოლიტიკა:

1. განხორციელდეს ქმედებები ახალი ჯიშების გამოცდის, ტექნოლოგიების დანერგვის თვალსაზრისით, გაიზარდოს პროდუქტიულობა რესურსების სიმწირის მიუხედავად;

2. შეიქმნას უკეთესი პირობები სოფლის მეურნეობი-

სა და სასოფლო-სამეურნეო რაიონების მდგრადი განვითარებისათვის (მცირე ფერმერების გადიან ბიზნესიდან მიწის და წყლის რესურსების შეზღუდვის გამო);

3. ფერმერები უნდა გამოვიდნენ უბრალოდ მწარმოებლების მდგომარეობიდან და გახდნენ სასოფლო-სამეურნეო სანარმოთა მენეჯერები, ალიჭურვონ ახალი ტექნოლოგიებით და „ნოუ ჰაუთი“, აგრეთვე ბაზრის ცოდნით;

4. განხორციელდეს ინვესტიციები ეკოლოგიური პრობლემის გადასაჭრელად.

5. ქვეყანას გააჩნია გეგმები და ამოცანები მუდმივად უზრუნველყოს ხარისხის გაუმჯობესება. კერძოდ: სოფლის მეურნეობის ეკონომიკური აღდგენა-გაუმჯობესება, სასოფლო ეკონომიკის დივერსიფიკაცია, ტურიზმის განვითარება, ცნობიერების ამაღლება ინოვაციასა და მენარმეობაში, ინფრასტრუქტურისა და სერვისების განვითარება, ადგილობრივი მოსახლეობის ჩართულობის გაძლიერება.

ისრაელისთვის დამახასიათებელია ადგილობრივი ბუნების შესატყვისი სხვადასხვა ტიპის დასახლებების პროექტირება და შემუშავება, სოფლის ადაპტაცია ორგანიზაციულ და სტრუქტურულ ცვლილებებთან, სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის რეგულარული მიწოდების უზრუნველყოფა, ახალი საექსპერტო ბაზრების მოძიება და არსებულის გაფართოება, გრანტების მოძიება ეკოლოგიურად სუფთა პროდუქციის წარმოებაზე ორიენტირებულობის გაზრდის მიზნით, ინფრასტრუქტურისა და სანარმეობის განვითარება სოფლის მეურნეობის მიმართულებით, ტურიზმისა და აგროტურიზმის განვითარება.

ისრაელი არის ქვეყანა, რომელმაც სხვა თანამედროვე ტექნოლოგიებთან ერთად შექმნა ტექნოლოგია - „ჰიდროპონიკის სისტემა“, რაც ნიშნავს იმას, თუ როგორ შეიძლება წყალზე, ნიადაგის გარეშე მოიყვანო პროდუქცია საკვები ელემენტების დახმარებით და მოახდინო მისი ექსპორტი საზღვარგარეთ.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. MASHAV — სოფლის მეურნეობის საერთაშორისო სასწავლო ცენტრის პროგრამა - Promoting Sustainable Agriculture and Rural Development: Policies, Planning & Innovation;
2. მსოფლიო ბანკის კვლევა- მიმოხილვა - „სოფლის მეურნეობის ინოვაციური სისტემა“

სასოფლო-სამეურნეო წარმოება სექტორების მიხედვით

